

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK NIEPOŻĄDANYCH ZACHOWAŃ
UCZNIÓW W SPECJALNYM OŚRODKU SZKOLNO-WYCHOWAWCZYM
W PIASECZNIKU**

Spis treści.

Podstawy prawne procedur.	2
Adresaci procedury.	2
Cel procedury.	2
Zachowania ryzykowne.	2
Metody działania.	3
Procedury postępowania w sytuacji zachowania agresywnego ze strony ucznia.	7
Procedury postępowania wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne wobec pracowników Ośrodka.	9
Postępowania w przypadku naruszenia godności osobistej ucznia.	10
Postępowanie, gdy uczeń jest ofiarą przemocy w Ośrodku.	11
Postępowanie, gdy dziecko jest sprawcą przemocy w Ośrodku.	11
Procedury postępowania w przypadku palenia papierosów/e-papierosów na terenie Ośrodka przez uczniów.	12
Postępowanie, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji.	12
Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży lub zniszczenia mienia.	13
Procedura postępowania w przypadku przyjęcia do szkoły ucznia z urazami wskazującymi na przemoc fizyczną w domu.	13
Procedura postępowania w przypadku złego samopoczucia ucznia.	14
Procedura postępowania w razie zaistniałego wypadku.	14
Procedura postępowania dotycząca samowolnego opuszczania zajęć lub Ośrodka przez ucznia.	16
Procedury postępowania wobec uczniów przejawiających problemy w obszarze frekwencji	16
Procedura postępowania w przypadku uchylania się od obowiązku szkolnego.	17
Procedura postępowania dotycząca zwalniania uczniów za zawody, konkursy i inne imprezy.	18
Procedury postępowania wobec ucznia w przypadku próby samobójczej.	18
Procedury postępowania wobec ucznia w przypadku samookaleczenia.	19
Procedury postępowania w przypadku żałoby po śmierci bliskiej osoby ucznia.	19
Procedury postępowania wobec uczennicy w ciąży.	20
Procedury postępowania nauczycieli oraz metody współpracy z Policją.	20
Załącznik nr 1	23
Załącznik nr 2	25

Podstawy prawne procedur:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 z późn. zm./
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, poz. 226/,
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r., Nr 35 poz. 228 z późn. zm./,
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm./,
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. 2003 r., Nr 24, poz. 198/,
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz. U. Nr 111, poz. 535/,
7. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz. 55 z późn. zm./,
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji z dnia 16 czerwca 1997 r. /Dz. U. Nr 30, poz. 179 z późn. zm./ ,
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach /Dz. U. Nr 6, poz. 68 i 69/,
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym /Dz. U. Nr 112, poz. 537/,
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr z 2013, poz. 532),
12. Zarządzenie Nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997r. w sprawie form i metod działania policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

ADRESACI PROCEDURY: wszyscy pracownicy Ośrodka.

CEL PROCEDURY:

- stworzenie sprawnego systemu interwencji w sytuacjach zagrożeń w przypadku zachowań ryzykownych uczniów,
- zapewnienie uczniom bezpieczeństwa przed wszelkimi formami przemocy fizycznej i psychicznej, uzależnieniami i innymi przejawami patologii społecznej.

ZACHOWANIA RYZYKOWNE:

- to różne działania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla zdrowia fizycznego jak i psychicznego ucznia oraz jego najbliższego otoczenia społecznego,

- obejmują palenie tytoniu, używanie alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (narkotyków, środków wziewnych, leków), wczesna aktywność seksualna, zachowania agresywne, przemocowe i przestępcze.

METODY DZIAŁANIA.

W celu prowadzenia skutecznej interwencji zgodnie z zapisami prawa, mając na uwadze konieczność zapewniania bezpieczeństwa w Ośrodku, ochronę przed przemocą, uzależnieniem, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej ustala się:

1. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia prawa i obowiązujących w Ośrodku zasad niezbędna jest **ściśła współpraca przedstawicieli Ośrodka z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia.**

a) Rodzice/prawni opiekunowie ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego prawa i obowiązujących w Ośrodku zasad związanych z bezpieczeństwem.

b) W celu rozwiązywania zaistniałego problemu przedstawiciel Ośrodka (nauczyciel/wychowawca):

- ustala możliwie najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami/prawnymi opiekunami,
- prowadzi rozmowę interwencyjną z uczniem,
- prowadzi rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec ucznia, zasady współpracy między rodzicami/prawnymi opiekunami a Ośrodkiem oraz (ewentualnie) możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej (współpraca z psychologiem i pedagogiem szkolnym),
- uczeń w obecności rodziców/prawnych opiekunów podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania,
- nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice/prawni opiekunowie i przedstawiciel Ośrodka (nauczyciel/wychowawca).

2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia Ośrodek zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np.: pogotowia medycznego).

3. Policja jest wzywana w przypadku:

- gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób lub jemu osobiście,
- wykorzystania dostępnych środków oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z wychowawcą, rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), których zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów;
- znalezienia na terenie Ośrodka substancji psychoaktywnych,
- gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne lub jest pod ich wpływem,
- gdy uczeń jest sprawcą/ofiarą czynu karalnego,
- kradzieży lub innych wykroczeń.

Działania podejmowane w sytuacjach wystąpienia zachowań ryzykownych muszą mieć

charakter kompleksowy. Ich celem jest zmiana zachowań sprawców i ofiar zachowań ryzykownych. Skuteczność podejmowanych interwencji zależy od tego, czy nauczyciele i rodzice **konsekwentnie** realizują **jednolity system oddziaływań wychowawczych** wobec ucznia.

System reagowania powinien uwzględniać następujące założenia:

- należy reagować na **każdą** sytuację, w której występuje zachowanie ryzykowne – brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać,
- doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji,
- ważne jest wykazywanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy),
- nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na zachowania nieaprobowane,
- wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
- każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać,
- konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami/Zespołem wychowawczym/terapeutami, udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

Pracownik Ośrodka (nauczyciel/wychowawca) podejmujący interwencję powinien unikać:

- agresji fizycznej,
- agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydząć, nie oceniać ucznia lecz jego zachowanie, nie stosować komunikatów typu „Ty”),
- okazywania niepewności, długich monologów i moralizowania, wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.

Pracownik Ośrodka (nauczyciel/wychowawca) podejmujący interwencję powinien natomiast:

- reagować stanowczo,
- mówić prosto i jasno,
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie),
- skutecznie przerwać sytuację kryzysową/zachowanie ryzykowne,
- odseparować ucznia od zespołu klasowego lub w miarę możliwości zaprowadzić go do „pokoju wyciszenia” w towarzystwie innego nauczyciela/psychologa,
- poinformować wychowawcę ucznia, pedagoga i psychologa danej klasy o podjętej interwencji,
- w przypadku zagrożenia zdrowia i życia ucznia (w tym jego najbliższego otoczenia) należy wezwać odpowiednie służby ratunkowe (pielęgniarkę szkolną, Policję, pogotowie medyczne).

Interwencja powinna zostać odnotowana w dokumentacji szkolnej (notatka służbowa dotycząca zdarzenia).

Sporządzenie notatki służbowej dotyczącej zdarzenia zawiera:

- opis zdarzenia (data, miejsce, co się stało etc.),
- dane osób uczestniczących w zdarzeniu (sprawca, poszkodowany, świadkowie zdarzenia),

- podjęte działania interwencyjne przez pracownika ośrodka (nauczyciela/wychowawcę), będącego świadkiem zdarzenia,
- podpis ucznia/uczniów biorących udział w zdarzeniu,
- podpis osoby sporządzającej dokument.

W przypadku braku efektu interwencji doraźnej pracownik Ośrodka (nauczyciel/wychowawca) powinien podjąć następujące działania:

1. Przeprowadzenie przez wychowawcę rozmowy z uczniem/uczniami w obecności nauczyciela/wychowawcy) –świadka zdarzenia:

- jeżeli w zdarzeniu agresji lub przemocy uczestniczy więcej niż jeden uczeń należy rozmawiać z każdym z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- miejscem rozmów powinno być pomieszczenie zapewniające spokój przy braku osób nie zainteresowanych sprawą,
- nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić jej cel,
- nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy,
- należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc,
- sprawca/sprawcy musi/muszą otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat o braku akceptacji zachowania agresywno- przemocowego,
- należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się na temat zachowania będącego powodem interwencji,
- wysłuchać, stosując aktywne metody słuchania,
- jeżeli uczeń milczy należy powrócić jeszcze raz do propozycji pomocy,
- omówić z uczniem skutki przejawianych przez niego zachowań oraz poinformować o potrzebie spotkania z rodzicami/prawnymi opiekunami,
- jasno ustalić i określić konsekwencje zachowania objętego interwencją.

2. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem – ofiarą zdarzenia (np.: agresji lub przemocy).

W rozmowach z uczniem – ofiarą przemocy należy pamiętać, aby:

- powiedzieć uczniowi o swoich intencjach,
- okazać ciepło i akceptację,
- wczuć się w stan emocjonalny ucznia,
- dostosować się do sposobu mówienia, siedzenia ucznia,
- aktywnie, uważnie słuchać,
- zadawać pytania ułatwiające nawiązanie kontaktu,
- unikać zbyt wielu dociekliwych pytań,
- nie oceniać ucznia ani zdarzeń, które przedstawia,
- nie podważać jego wypowiedzi,
- pomagać uczniowi nazywać uczucia,
- nie mówić za ucznia,
- nie wyręczać ucznia,
- pokazywać uczniowi jego mocne strony, dowartościować go,
- docenić odwagę ucznia, kiedy mówi o bolesnych dla siebie zdarzeniach,
- uszanować jego odmowę i lęk, kiedy nie wskazuje sprawców,

- przypomnieć uczniowi prawa, które go chronią,
- informować ucznia o wszystkim, co pracownicy Ośrodka (nauczyciele/wychowawcy) zamierzają zrobić w tej sytuacji,
- zmotywować ucznia do współpracy (z wychowawcą, psychologiem, pedagogiem szkolnym, terapeutą, przedstawicielami innych instytucji) w celu rozwiązania problemu,
- okazać cierpliwość – dawać czas na udzielenie odpowiedzi.

3. Zawiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia (sprawcy/ofiary) będącego uczestnikiem podjętej interwencji lub działań zapobiegających eskalacji zachowań ryzykownych.

4. **W sytuacji powtarzających się agresywnych zachowań ucznia** należy wezwać rodziców/prawnych opiekunów ucznia do Ośrodka w celu omówienia z rodzicami/opiekunami zachowania ucznia i ustalenia strategii współpracy:

- pozyskanie ich do współpracy,
- ustalenie jej zasad,
- opracowanie wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami projektu kontraktu dla ucznia, określenie w nim zachowania nieakceptowanego oraz oczekiwań wobec niego (załącznik nr 1),
- ustalenie katalogu kar i nagród, terminów wykonania poszczególnych zadań określonych w kontrakcie (załącznik nr 2),
- ustalenie hierarchii konsekwencji oraz zasady pozyskiwania przywilejów.

Należy wspólnie z rodzicami/prawnymi opiekunami przyjąć ostateczną wersję kontraktu (uczeń ma prawo negocjować warunki kontraktu). Po zaakceptowaniu zasad kontraktu należy monitorować jego realizację (wychowawca ucznia, rodzice/prawni opiekunowie, uczeń, psycholog/pedagog szkolny). Jeżeli kontrakt ma być udostępniony innym nauczycielom, o tym fakcie powinni być powiadomieni także rodzice/prawni opiekunowie i uczeń.

5. Podczas spotkania z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia należy przekazać im informacje dotyczące oferty zajęć specjalistycznych proponowanych przez Ośrodek w celu przeciwdziałaniu i zapobieganiu zachowań ryzykownych (w tym agresji):

- zajęcia pozalekcyjne, szczególnie sportowe i artystyczne,
- konsultacja i terapia psychologiczna dla ucznia i rodzica,
- zajęcia z kształtowania umiejętności społecznych wśród uczniów,
- zajęcia socjoterapeutyczne,
- terapia złości i agresji,
- stałe wsparcie psychologa, pedagoga.

6. Wyrażenie przez rodziców/prawnych opiekunów pisemnej deklaracji/zgody dotyczącej uczestnictwa ucznia w oferowanych zajęciach specjalistycznych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

7. Monitorowanie stanu psychofizycznego ucznia oraz regularne zgłaszanie powtarzającej się sytuacji agresywnych zachowań ucznia do psychologa, pedagoga i dyrektora Ośrodka (wskazanie notatek służbowych i innych działań wychowawczych oraz zapobiegających eskalacji dalszych zachowań ryzykownych).

8. Natychmiastowe powiadomienie przez wychowawców psychologa, pedagoga i dyrektora Ośrodka o przypadkach zachowań agresywnych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub

życia uczniów placówki.

9. Ustalenie przez wychowawcę w porozumieniu z dyrektorem Ośrodka sankcji w stosunku do ucznia, w oparciu o Statut Ośrodka.

10. Przekazanie rodzicom/prawnym opiekunom pisemnej lub ustnej informacji na temat wyciągniętych w stosunku do ucznia konsekwencji wynikających ze Statutu Ośrodka.

11. Udzielenie wsparcia i pomocy psychologicznej uczniom i nauczycielom.

12. Jeżeli rodzice/prawni opiekunowi odmawiają współpracy z nauczycielami lub nie reagują na wezwanie do stawiennictwa w Ośrodku, a nadal u ucznia występują zachowania ryzykowne, placówka pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję.

13. W sytuacji, gdy Ośrodek wykorzysta wszystkie dostępne mu metody oddziaływań wychowawczych (rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, spotkanie z pedagogiem/ psychologiem, itp.) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów dalszy tok postępowania leży w kompetencji w/w instytucji.

1. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZACHOWANIA AGRESYWNEGO ZE STRONY UCZNIĄ.

Pierwszy krok to identyfikacja uczniów, którzy są zagrożeni agresją i przemocą oraz tych, którzy stosują agresję i przemoc w Ośrodku. Wszyscy pracownicy Ośrodka (nauczyciele/wychowawcy) powinni być przygotowani do rozpoznawania uczniów - potencjalnych ofiar i potencjalnych sprawców.

Przez **zachowanie agresywne** rozumie się następujące zachowania:

- celowe popychanie, kopanie, bójki,
- stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.),
- używanie ognia na terenie Ośrodka, posiadanie niebezpiecznych substancji,
- wulgarne zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników Ośrodka,
- nie respektowanie zarządzeń obowiązujących na terenie Ośrodka,
- wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie,
- dewastowanie mienia Ośrodka i cudzej własności, itp.

Przez **zachowanie przemocowe** rozumie się:

- powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne,
- ciągłe zastraszanie,
- zjawisko „fali”,
- powtarzające się pobicia, wyzywania, itp.

Symptomy umożliwiające identyfikację uczniów - ofiar agresji przemocy to:

- zamykanie się w sobie,
- smutek, przygnębienie,
- pogorszenie wyników w nauce,
- osamotnienie,

- zmienność nastrojów,
- objawy psychosomatyczne (np. bóle głowy, bóle brzucha),
- spóźnianie się do szkoły lub jej unikanie, wagarzy,
- trzymanie się blisko nauczycieli,
- bycie obiektem drwin ze strony kolegów,
- izolowanie się,
- ślady przemocy (sińce, zadrapania, zniszczone ubranie i przybory szkolne).

Symptomy umożliwiające identyfikację uczniów - sprawców agresji i przemocy to:

- demonstracja i używanie siły fizycznej,
- silna potrzeba dominacji i podporządkowywania sobie innych,
- trudności w podporządkowywaniu się normom,
- impulsywność,
- niska odporność na frustrację,
- buntowniczność,
- agresja (również wobec dorosłych),
- słaba empatia wobec słabszych,
- obniżony poziom lęku,
- pozytywny obraz własnej osoby,
- wzmożone pobudzenie psychoruchowe.

Procedura postępowania w przypadku zachowania o stosunkowo niskiej szkodliwości (np.: celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie).

Pracownik Ośrodka (nauczyciel/wychowawca) podejmujący interwencję powinien:

- reagować stanowczo,
- mówić prosto i jasno,
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie),
- skutecznie przerwać sytuację kryzysową/zachowanie ryzykowne,
- odseparować ucznia od zespołu klasowego lub w miarę możliwości zaprowadzić go do „pokoju wyciszeni” w towarzystwie innego nauczyciela/psychologa,
- przeprowadzić rozmowę wychowawczą z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie,
- poinformować wychowawcę ucznia, pedagoga i psychologa danej klasy o podjętej interwencji,
- sporządzić notatkę służbową ze zdarzenia.

Wychowawca:

- przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamiając mu nieodpowiednie zachowanie,
- informuje rodziców/prawnych opiekunów ucznia o jego agresywnym zachowaniu, zwracając uwagę na przeprowadzenie przez rodziców/prawnych opiekunów rozmowy z dzieckiem na temat przestrzegania praw człowieka, budowania pozytywnych relacji międzyludzkich,

- w przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie itp.) wychowawca w porozumieniu rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sugeruje badania psychologiczne, w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących prowadzenia ucznia,
- w sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, dyrektor Ośrodka w porozumieniu z wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do Sądu Rejonowego, Wydział Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Procedura postępowania w przypadku zachowania o stosunkowo dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.).

Procedura postępowania w takiej sytuacji przebiega zgodnie z procedurą zachowania się w przypadku zachowania ucznia o stosunkowo niskiej szkodliwości.

W przypadku braku efektu interwencji doraźnej pracownik Ośrodka (nauczyciel/wychowawca) powinien podjąć dalsze działania:

- w razie konieczności udzielenie pierwszej pomocy uczniom,
- powiadomienie dyrektora Ośrodka, psychologa, pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu,
- podjęcie działań interwencyjnych przez psychologa, pedagoga szkolnego,
- powiadomienie rodziców/opiekunów prawnych ucznia,
- wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności,
- sporządzenie notatki służbowej ze zdarzenia,

2. PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ PRZEJAWIAJĄCEGO ZACHOWANIA AGRESYWNE WOBEC PRACOWNIKÓW OŚRODKA.

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela/wychowawcy lub pracownika Ośrodka uznajemy:

- lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec wyżej wymienionej osoby wyrażane w słowach lub gestach,
- prowokacje,
- nagrywanie/fotografowanie nauczyciela/wychowawcy lub pracownika Ośrodka wychowawcy bez ich wiedzy i zgody,
- naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,
- użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
- pomówienia i oszczerstwa wobec nauczyciela/wychowawcy lub pracownika Ośrodka,
- naruszenie ich nietykalności osobistej.

Wobec powyższych zachowań ucznia:

- nauczyciel/wychowawca lub pracownik Ośrodka powiadamia wychowawcę klasy,

- wychowawca klasy niezwłocznie powiadamia rodziców/prawnych opiekunów o zaistniałej sytuacji, wzywa ich do Ośrodka, sporządza notatkę z rozmowy, pod którą podpisują się rodzice/prawni opiekunowie,
- w obecności rodziców/prawnych opiekunów uczeń przeprosza osobę, której godność naruszył,
- wychowawca klasy udziela uczniowi nagany za naruszenie Statutu Ośrodka,
- jeżeli uczeń ma kuratora, zostaje on o tym zajściu powiadomiony przez pedagoga szkolnego,
- w przypadku powtórzenia się nagannych zachowań wychowawca wzywa rodziców/prawnych opiekunów, sporządza notatkę służbową z odbytej rozmowy oraz informuje dyrektora Ośrodka,
- dyrektor Ośrodka udziela nagany,
- uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania do nagannej,
- w przypadku notorycznego naruszania godności przez ucznia, Ośrodek kieruje wniosek do Sądu Rejonowego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

1. Nauczyciel, który jest ofiarą przemocy ze strony uczniów, nie powinien ukrywać tego faktu lecz natychmiast ujawnić zdarzenie zanim wróci na lekcję do tej samej klasy.
2. Pokrzywdzony nauczyciel rozmawia z innymi nauczycielami, pedagogiem, dyrekcją o zaistniałym zdarzeniu związanym z agresją uczniów.
3. Dyrektor Ośrodka razem z nauczycielem rozmawia z każdym sprawcą przemocy. Każdy uczeń ponosi indywidualną odpowiedzialność za swoje czyny.
4. Dyrektor Ośrodka wzywa rodziców/prawnych opiekunów uczniów i informuje ich o zdarzeniu.
5. Jeśli została naruszona godność nauczyciela i zachodzi podejrzenie, że zostało złamane prawo, nauczyciel powiadamia policję.

3. POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NARUSZENIA GODNOŚCI OSOBISTEJ UCZNIĄ.

1. W przypadku uchybienia przez nauczyciela obowiązków wynikających z art.6 Karty Nauczyciela, a w rezultacie naruszenia godności osobistej ucznia, prowadzi się wewnątrzszkolne postępowanie wyjaśniające.
2. Dyrektor Ośrodka zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem, uczniem, rodzicami/prawnymi opiekunami.
3. Włącza w rozmowę wychowawcę klasy, po ustaleniu stanu faktycznego i stwierdzeniu, że nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, dyrektor Ośrodka ma prawo zastosować wobec nauczyciela konsekwencje w postaci:
 - upomnienia ustnego (przy pierwszym zdarzeniu),
 - upomnienia na piśmie (przy powtórnym zdarzeniu).

4. Po czynnościach wyjaśniających i stwierdzających, że nie nastąpiło naruszenie godności osobistej ucznia, postępowanie zostaje zakończone, o czym zostają poinformowani zainteresowani.
5. Wszystkie wykonywane czynności w ramach postępowania wewnątrzszkolnego dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień osób składających wyjaśnienia.
6. Jeżeli postępowanie wewnątrzszkolne potwierdza powtarzające się naruszenie godności osobistej ucznia, po dwukrotnym upomnieniu danego nauczyciela, przy kolejnym zdarzeniu dyrektor Ośrodka ma obowiązek skierować stosowne zawiadomienie do rzecznika dyscyplinarnego.
7. W przypadku ewidentnego naruszenia godności ucznia, niezwłocznie wszczyna się procedurę postępowania zgodnego z przepisami powszechnie obowiązującymi bez prowadzenia wyżej przedstawionego postępowania.

4. POSTĘPOWANIE, GDY UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY W OŚRODKU.

1. Nauczyciel słownie i stanowczo reaguje na agresywne zachowanie ucznia, doprowadza do przerwania incydentu, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę.
2. Zgłasza przypadek do wychowawcy, pedagoga, dyrektora Ośrodka oraz sporządza notatkę o zdarzeniu.
3. Rozmawia ze sprawcą i ofiarą zająścia- w formie konfrontacji z osobami bezpośrednio uczestniczącymi w zdarzeniu i wspólnie dochodzą do rozwiązania konfliktu lub prowadzi rozmowy oddzielnie z ofiarą i sprawcą w celu uniknięcia konfrontacji, aby chronić ucznia poszkodowanego.
4. Informuje rodziców/prawnych opiekunów pokrzywdzonego ucznia o zdarzeniu, poucza ich o możliwości złożenia zawiadomienia odpowiedniej w jednostce Policji.
5. Jeśli doszło do drastycznego naruszenia godności ucznia lub zachodzi podejrzenie popełnienia czynu karalnego, informuje o tym jednostkę Policji lub Sąd Rodzinny.
6. Nauczyciel zawsze powinien stawać po stronie dziecka pokrzywdzonego, które musi mieć w kimś oparcie, nawet jeśli koledzy mają do niego zastrzeżenia (trzeba pamiętać, że to ono jest ofiarą, a nie sprawcą). Podczas rozmów z dzieckiem, które jest ofiarą przemocy, należy unikać przypisywania dziecku winy za zaistniałą sytuację i bagatelizowania problemu.

5. POSTĘPOWANIE, GDY DZIECKO JEST SPRAWCĄ PRZEMOCY W OŚRODKU.

1. Nauczyciel stanowczo reaguje na agresywne zachowanie, doprowadza do jego przerwania, rozdziela i odizolowuje sprawcę i ofiarę. W uzasadnionych sytuacjach spisuje zeznania uczniów-świadków, które mogą być pomocne w przekazaniu rodzicom sprawozdania o udziale ich dziecka w krzywdzeniu kolegów.
2. Zgłasza przypadek do wychowawcy klasy, pedagoga, dyrektora Ośrodka.

3. Wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia- sprawcy przemocy, informuje ich o możliwych konsekwencjach prawnych i wynikających ze Statutu Ośrodka.
4. Wychowawca udziela uczniowi nagany.
5. Jeśli pojedyncze uwagi i upomnienia nie dają efektu, a uczeń wciąż jest agresywny i stosuje przemoc, należy podjąć cykliczne rozmowy z uczniem oraz obserwacje zachowania ucznia przez nauczycieli uczących oraz odnotować spostrzeżenia w zeszycie uwag. Należy zaproponować rodzicom/prawnym opiekunom ucznia skorzystanie ze specjalistycznej pomocy oraz poinformować o możliwości powiadomienia Sądu Rodzinnego. W sytuacji braku zainteresowania ze strony rodziców/prawnych opiekunów należy powiadomić Sąd Rodzinny.
6. Przez cały czas wychowawca powinien nagradzać pozytywne zachowania ucznia (zauważać, doceniać, chwalić).
7. Jeżeli ma miejsce zdarzenie o szczególnie drastycznym przebiegu (bójka, rozbój, uszkodzenie ciała) wychowawca informuje pedagoga lub dyrektora Ośrodka. Dyrektor Ośrodka wzywa rodziców/prawnych opiekunów i powiadamia Policję.

6. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PALENIA PAPIEROSÓW/ E-PAPIEROSÓW NA TERENIE OŚRODKA PRZEZ UCZNIÓW.

1. Nauczyciel, który zatrzymał (zaobserwował) ucznia na paleniu papierosów/ e-papierosa lub ma uzasadnione podejrzenie wskazujące na używanie wyrobów tytoniowych zgłasza ten fakt wychowawcy.
2. Jeżeli jest to pierwszy incydent związany z paleniem wskazanego ucznia wychowawca:
 - a) udziela uczniowi upomnienia,
 - b) przypomina uczniowi dalsze konsekwencje czekające go w przypadku ponownego zatrzymania go na paleniu,
 - c) informuje o zajściu pisemnie lub telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych ucznia zaznaczając to w dzienniku,
3. Jeżeli uczeń po raz drugi został zatrzymany na paleniu papierosów lub istnieje uzasadnione podejrzenie wskazujące na używanie przez niego wyrobów tytoniowych wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego.
4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia, których informuje o zaistniałej sytuacji i udziela uczniowi nagany wychowawcy w obecności rodziców i pedagoga.
5. Uczniowi zostaje obniżona ocena z zachowania na koniec semestru zgodnie *Zasadami oceniania uczniów...*

7. POSTĘPOWANIE, GDY UCZEŃ UNIEMOŻLIWIA PROWADZENIE LEKCJI.

1. Nauczyciel reaguje słownie i stanowczo, informuje ucznia o łamaniu przez niego Statutu Ośrodka i wynikające z tego konsekwencje.
2. Telefonicznie wzywa rodziców i rozmawia na temat trudności oraz ewentualnej możliwości pomocy, a także o konsekwencjach wynikających ze Statutu Ośrodka.

3. Sporządza notatkę z przebiegu zdarzenia.

8. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA FAKTU KRAJDZIEŻY LUB ZNISZCZENIA MIENIA.

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia mienia sprawą zajmuje się nauczyciel, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono.
2. Nauczyciel ustala okoliczności zdarzenia, powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora Ośrodka oraz prowadzi we współpracy z pedagogiem postępowanie wyjaśniające z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia.
3. Dyrektor Ośrodka lub wyznaczona przez niego osoba wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia.
4. W czasie rozmowy rodzice/prawni opiekunowie zostają powiadomieni o podjętych przez Ośrodek działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy. Pedagog szkolny sporządza notatkę o zaistniałym incydencie.
5. W oparciu o Statut Ośrodka dyrektor Ośrodka wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia i przekazuje rodzicom informacje na temat wyciągniętych konsekwencji w stosunku do jego dziecka.
6. W przypadku, gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza kwotę zgodną z aktualnym stanem prawnym, sprawa obligatoryjnie zgłaszana jest Policji.

9. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYJŚCIA DO SZKOŁY UCZNIĄ Z URAZAMI WSKAZUJĄCYMI NA PRZEMOC FIZYCZNĄ W DOMU.

1. Jeżeli nauczyciel zauważy lub uczeń zgłosi mu po przyjeździe do Ośrodka urazy (złamania, stłuczenia, zasinienia, zranienia itp.) stwarzając podejrzenie, że powstały one w czasie pobytu ucznia w domu, postępuje w następujący sposób:
 - a) zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej,
 - b) powiadamia wychowawcę, pedagoga, dyrektora Ośrodka,
 - c) wspólnie z wychowawcą, pedagogiem, wysłuchuje relacji ucznia,
 - d) wspólnie z innymi osobami ocenia stan ucznia i ewentualnie udziela mu niezbędnej pomocy lub wzywa pomoc medyczną,
 - e) powiadamia Policję i w razie potrzeby uczestniczy w niezbędnych czynnościach. Nauczyciela może zastąpić wychowawca lub pedagog,
 - f) powiadamia rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
2. Podobny tryb postępowania obowiązuje również w sytuacji, gdy uczeń zgłasza, iż doświadczył w domu innego rodzaju przemocy i odmawia powrotu do domu lub informuje nauczyciela, że rodzice/prawni opiekunowie są pod wpływem alkoholu i nie mogą wykonywać czynności opiekuńczych wobec dziecka.

10. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZŁEGO SAMOPOCZUCIA UCZNIĄ.

1. Nauczyciel, który powziął wiadomość o złym samopoczuciu ucznia zapewnia uczniowi opiekę, doprowadza go pielęgniarce lub w przypadku jej nieobecności do sekretariatu i powiadamia rodziców o fakcie złego samopoczucia.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą czeka do zakończenia lekcji lub powiadamia sekretariat o fakcie złego samopoczucia ucznia, wskazując konieczność powiadomienia rodziców.
3. Podczas rozmowy z rodzicem/prawnym opiekunem należy ustalić:
 - a) potrzebę przyścia rodziców/prawnych opiekunów,
 - b) potrzebę wezwania pogotowia,
 - c) godzinę odbioru ucznia z Ośrodka w danym dniu.

Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

11. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE ZAISTNIAŁEGO WYPADKU.

1. Nauczyciel lub pracownika Ośrodka który powziął wiadomość o wypadku ucznia:
 - a) niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy,
 - b) nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
 - c) niezwłocznie powiadamia dyrektora Ośrodka,
 - d) jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami innego nauczyciela (np.: uczącego w najbliższej sali).

O każdym wypadku dyrektor Ośrodka lub nauczyciel pod opieką, którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego ucznia. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć, podając datę i godzinę powiadomienia rodziców/prawnych opiekunów ucznia o wypadku.

2. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor Ośrodka powiadamiając rodziców/prawnych opiekunów o zdarzeniu ustala z nim:
 - a) potrzebę wezwania pogotowia,
 - b) potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica lub opiekuna prawnego,
 - c) godzinę odbioru dziecka z Ośrodka w dniu zdarzenia.

Informację o powyższych ustaleniach, powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

3. W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor Ośrodka wzywa pogotowie ratunkowe.

4. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor Ośrodka zawiadamia niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
5. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor Ośrodka zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
6. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor Ośrodka zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
7. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem Ośrodka, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.
8. Dyrektor Ośrodka powołuje członków zespołu powypadkowego:
 - a) w skład zespołu wchodzi współpracujący z Ośrodkiem pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz pracownik szkoły, przeszkolony w zakresie bhp,
 - b) jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby bhp, to w jego skład wchodzi dyrektor Ośrodka oraz pracownik szkoły, przeszkolony w zakresie bhp,
 - c) w składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty,
 - d) przewodniczącym zespołu jest pracownik służby bhp, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącego zespołu spośród pracowników Ośrodka wyznacza dyrektor Ośrodka.
9. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową:
 - a) przesłuchuje poszkodowanego ucznia (w obecności rodziców/prawnych opiekunów lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego), sporządza protokół przesłuchania,
 - b) przesłuchuje świadków wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie – przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia – świadka i jego rodziców/prawnych opiekunów,
 - c) sporządza szkic lub fotografię miejsca wypadku,
 - d) uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek,
 - e) uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku,
 - f) sporządza protokół powypadkowy,
 - g) protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor Ośrodka.
10. W sprawach spornych rozstrzygające jest stanowisko przewodniczącego zespołu. Członek zespołu, który nie zgadza się ze stanowiskiem przewodniczącego, może złożyć zdanie odrębne, odnotowywane w protokole powypadkowym.
11. Przewodniczący zespołu poucza osoby reprezentujące poszkodowanego o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.
12. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają ten fakt podpisem w protokole.

13. Protokół doręcza się rodzicom/prawnym opiekunom poszkodowanego ucznia, którzy potwierdzają to podpisem w protokole.
14. Organowi prowadzącemu i kuratorowi oświaty protokół powypadkowy doręcza się na ich wnioski.
15. Jeden egzemplarz protokołu powypadkowego pozostaje w Ośrodku.
16. W ciągu 7 dni od dnia doręczenia protokołu powypadkowego osoby, którym doręczono protokół, mogą złożyć zastrzeżenia do ustaleń protokołu (są o tym informowani przy odbieraniu protokołu).
17. Zastrzeżenia składa się ustnie do protokołu powypadkowego lub na piśmie przewodniczącemu zespołu.
18. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń organ prowadzący Ośrodek może:
 - zlecić dotychczasowemu zespołowi wyjaśnienie ustaleń protokołu lub przeprowadzenie określonych czynności dowodowych,
 - powołać nowy zespół celem ponownego przeprowadzenia postępowania powypadkowego.
19. Dyrektor Ośrodka omawia z pracownikami Ośrodka okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

12. PROCEDURA POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCA SAMOWOLNEGO OPUSZCZANIA ZAJĘĆ LUB OŚRODKA PRZEZ UCZNIĄ.

1. W przypadku, gdy uczeń samowolnie opuszcza lekcję, nauczyciel prowadzący zajęcia po stwierdzeniu nieobecności tego ucznia powiadamia wychowawcę klasy w dniu zajęcia lub na drugi dzień.
2. Nauczyciel stara się ustalić miejsce pobytu ucznia i sporządza notatkę.
3. W przypadku stwierdzenia nieobecności ucznia na terenie Ośrodka, wychowawca w tym samym dniu telefonicznie powiadamia rodziców /opiekunów prawnych.
4. W przypadku kilku pojedynczych uciezek ucznia w tygodniu, nauczyciel i wychowawca podejmują działania wychowawcze po czym informują o tym pedagoga.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami oraz uczniem w ich obecności. Zobowiązuje ucznia do zaniechania samowolnego opuszczania zajęć, rodziców/prawnych opiekunów do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami/prawnymi opiekunami strategię postępowania. Sporządza notatkę ze spotkania.

13. PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW PRZEJAWIAJĄCYCH PROBLEMY W OBSZARZE FREKWENCJI

1. W przypadku ucznia opuszczającego pojedyncze godziny lekcyjne wychowawca:
 - a) przeprowadza z uczniem rozmowę, której celem jest poznanie przyczyny wagarów ucieczki z lekcji oraz stanu świadomości ucznia dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji,
 - b) w razie potrzeby pomaga uczniowi zweryfikować jego podejście do wagarów uciezek z lekcji i obowiązków uczniowskich,

- c) informuje rodziców o nieobecnościach dziecka w szkole.
2. W przypadku ucznia opuszczającego dużą ilość godzin lekcyjnych:
- uczeń ma założony zeszyt „Frekwencja” w którym nauczyciele potwierdzają jego obecność na lekcji swoim podpisem,
 - wychowawca informuje rodziców o zeszycie i potrzebie podpisywania dokonanych w nim wpisów,
 - wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia w celu poznania czynników zakłócających uczęszczanie do szkoły oraz uświadamia potrzebę współpracy w przeciwdziałaniu wagarom, ucieczkom z lekcji i konsekwencjom takich sytuacji,
 - wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodzica i ustala warunki poprawy frekwencji ucznia w szkole (kontrakt).
3. W przypadku ucznia nagminnie opuszczającego zajęcia edukacyjne:
- wychowawcy przekazują pedagogowi wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu, sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia,
 - pedagog podejmuje działania wobec ucznia: przeprowadza rozmowę, ustala czas na poprawę frekwencji oraz kontaktuje się z jego rodzicami,
 - monitoruje obecności ucznia w szkole, pozostaje w ścisłym kontakcie z wychowawcą klasy i rodzicami,
 - po wyczerpaniu możliwości oddziaływania Ośrodka na ucznia, przy braku pożądanых zmian w realizacji obowiązku szkolnego Rada Pedagogiczna pod kierownictwem Dyrektora Ośrodka kieruje sprawę do Sądu Rodzinnego i Nieletnich (Ustawa z dnia 26 października 1982r.)

14. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCHYLENIA SIĘ OD OBOWIĄZKU SZKOLNEGO.

Przez niespełnianie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

Wychowawcy klas zobowiązani są do systematycznej kontroli obecności ucznia na zajęciach lekcyjnych.

- W przypadku gdy uczeń 3-krotnie opuścił w sposób ciągły zajęcia lekcyjne lub ma sporadyczne, nieusprawiedliwione nieobecności z danego przedmiotu, nauczyciel:
 - zgłasza ten fakt do wychowawcy,
 - wychowawca wyjaśnia przyczynę nieobecności w rozmowie z uczniem z jego rodzicami,
 - wychowawca po rozpoznaniu przyczyn nieobecności ucznia podejmuje decyzję o ewentualnym powiadomieniu pedagoga szkolnego.
- W przypadku, gdy uczeń systematycznie uchyla się od obowiązku szkolnego lub opuści 50% godzin lekcyjnych (nieusprawiedliwionych) wychowawca:
 - powiadamia pedagoga szkolnego,
 - informuje i wzywa do Ośrodka rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
 - ustala przyczyny nieobecności,

- zawiera porozumienie pomiędzy wychowawcą a rodzicami/prawnymi opiekunami w obecności pedagoga lub psychologa szkolnego i informuje o konsekwencjach prawnych wynikających z dalszej nieuzasadnionej nieobecności dziecka w Ośrodku,
- w przypadku gdy niemożliwe jest nawiązanie telefonicznego kontaktu z rodzicami/prawnymi opiekunami, po 2-tygodniach nieobecności, wychowawca ucznia pisemnie zawiadamia rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i konsekwencjach prawnych wynikających z dalszej nieuzasadnionej nieobecności ucznia w Ośrodku.,
- w przypadku gdy uczeń ma nadzór kuratora pedagog szkolny informuje go o powtarzającej się absencji ucznia,
- w przypadku, gdy uczeń nie spełnia obowiązku szkolnego, Ośrodek podejmuje postępowanie w trybie administracyjnym.

15. PROCEDURA POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCA ZWALNIANIA UCZNIÓW ZA ZAWODY, KONKURSY I INNE IMPREZY.

1. Nauczyciel organizujący wycieczkę lub wyjście wypełnia kartę wycieczki wraz z pozostałą dokumentacją oraz imienną listą uczestników.
2. Przygotowaną dokumentację przedstawia dyrektorowi Ośrodka i pozostawia w sekretariacie szkoły.
3. Organizator imprezy zapoznaje z listą wychowawcę klasy danego ucznia, który odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym symbolem „Z”.
4. W przypadku wyjść zbiorowych uczniowie, którzy nie uczestniczą w imprezie z różnych przyczyn, a są tego dnia w Ośrodku, pozostają pod opieką nauczyciela wyznaczonego przez dyrektora Ośrodka.

16. PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ.

1. Działania zapobiegawcze:
 - omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej,
 - upowszechnienie procedur przewidywania prób samobójczych,
 - monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
2. Działania interwencyjne:
 - ustalenie i potwierdzenie rodzaju zdarzenia,
 - psycholog szkolny zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia,
 - psycholog szkolny obejmuje pomocą specjalistyczną ucznia,
 - psycholog szkolny przeprowadza rozmowę interwencyjną z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia w obecności innego specjalisty z zachowaniem zasad dyskrecji (sporządzenie notatki służbowej z rozmowy),

W przypadku próby samobójczej ucznia na terenie Ośrodka dyrektor Ośrodka zawiadamia jednostkę sprawującą nadzór nad Ośrodkiem.

3. Działania naprawcze:

- dokonanie oceny ryzyka ponowienia próby samobójczej uwzględniając, że uczeń ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi, bezwzględna konsultacja dalszej strategii z PPP lub placówką opieki zdrowotnej,
- podjęcie prób zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

17. PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ W PRZYPADKU SAMOOKALECZENIA.

1. Działania zapobiegawcze:

- omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej,
- monitorowanie stanu psychicznego ucznia, reagowanie na objawy świadczące o powtarzających się samookaleczeniach.

2. Działania interwencyjne:

- ustalenie i potwierdzenie rodzaju zdarzenia,
- psycholog szkolny zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia,
- psycholog szkolny obejmuje pomocą specjalistyczną ucznia,
- psycholog szkolny przeprowadza rozmowę interwencyjną z rodzicami/prawnymi opiekunami w obecności innego specjalisty z zachowaniem zasad dyskrecji (sporządzenie notatki służbowej z rozmowy).

18. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŻAŁOBY PO ŚMIERCI BLISKIEJ OSOBY UCZNIĄ.

1. Działania uprzedzające:

- omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej,
- omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.

2. Działania interwencyjne:

- objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- poinformowanie uczniów na forum klasy,
- omówienie sytuacji kryzysowej na godzinach wychowawczych,
- umożliwienie uczniom uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- ocena potrzeb – monitorowanie stanu psychicznego ucznia ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego,
- konsultacja sytuacji z psychologiem, pedagogiem szkolnym lub innym specjalistą,
- pomoc w udzieleniu wsparcia emocjonalnego przez zespół klasowy,
- ułatwienie kontaktu ze specjalistami placówek wsparcia zewnętrznego.

19. PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC UCZENNICY W CIĄŻY.

1. Objęcie wsparciem psychologiczno-pedagogicznym uczennicy (w ramach „Programu zajęć wspierających dla uczennic będących w ciąży”).
2. Stworzenie warunków umożliwiających uczennicy realizowanie obowiązku szkolnego.

20. PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI ORAZ METODY WSPÓŁPRACY Z POLICJĄ

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o jego **demoralizacji** – np. systematycznie uchyla się od wypełniania obowiązku szkolnego, narusza zasady współżycia społecznego, uprawia włóczęgostwo, przynależy do grupy przestępczej lub popełnia czyny zabronione, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora Ośrodka.
3. Wychowawca wzywa do Ośrodka rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców/prawnych opiekunów zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom/prawnym opiekunom skierowanie ucznia do specjalistycznej placówki i udział ucznia w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do Ośrodka, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, Ośrodek pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję.
5. Podobnie, Ośrodek powiadamia Sąd Rodzinny lub Policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne mu środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami/prawnymi opiekunami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie powinno być oparte o Statut Ośrodka.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, Ośrodek jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

Kolejnym przejawem demoralizacji wśród uczniów jest **spożywanie alkoholu lub zażywanie narkotyków**. W przypadku podejrzenia, że uczeń na terenie Ośrodka znajduje się pod

wpływem środków odurzających bądź alkoholu, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora Ośrodka oraz rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia z Ośrodka. Gdy rodzice/opiekunowie prawni odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w Ośrodku, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom Policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem Ośrodka.
5. Ośrodek zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do Ośrodka, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości Policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów prawnych oraz Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie Ośrodka, to Ośrodek ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub Sądu Rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie Ośrodka przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Nauczyciel, który ujawnił na terenie Ośrodka substancję przypominającą wyglądem narkotyk:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu Policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora Ośrodka i wzywa Policję.
3. Po przyjeździe Policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Gdy nauczyciel podejrzewa, że konkretny uczeń jest w posiadaniu substancji odurzającej, algorytm czynności powinien wyglądać następująco:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, psycholog) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we

własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora Ośrodka oraz rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, Ośrodek wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

W przypadku, gdy **uczeń jest ofiarą czynu karalnego**, nauczyciel powinien podjąć następujące czynności:

1. Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora Ośrodka.
3. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Porozumienie między wychowawcą a rodzicami/prawnymi opiekunami podpisane
dnia.....w obecności psychologa i pedagoga szkolnego

1. Cel.

Umowa ma na celu pomoc i wsparcie ucznia/uczennicy
..... w zmianie postawy do obowiązków szkolnych, poprawie komunikacji w relacji rodzice/prawni opiekunowie – córka/syn.

2. Lista zachowań w domu i w szkole.

Zarówno wychowawca, jak i rodzice/prawni opiekunowie zobowiązują się do przestrzegania tych samych zachowań w stosunku do ucznia/uczennicy

- konsekwentności w egzekwowaniu zobowiązań,
- stanowczości w stawianiu wymagań,
- traktowania ucznia/uczennicy
w sposób podmiotowy podczas rozmowy,
- okazywania stałej dyspozycyjności na potrzeby kontaktu ucznia/uczennicy z nami.

3. Zasady wychowania.

Tak rodzice/prawni opiekunowie, jak i nauczyciel zobowiązuje się do przestrzegania tych samych zasad wychowania:

- zasady dyskrecji – nie poszerzania kręgu osób w sprawie,
- zasady otwartości do ucznia/uczennicy
w trakcie rozmowy,
- zasady prawdomówności,
- zasady nie oceniania postępów podczas realizowania kontraktu,
- zasady nie wracania do zdarzeń, które są powodem zawarcia kontraktu, w formie negatywnej krytyki.

4. Konsekwencje i przywileje.

Przywilejem dla ucznia/uczennicy
jest to, że może kontynuować naukę w Ośrodku, ma szansę na poprawę wyników nauki i uzyskanie promocji do następnej klasy.

rodzice/prawni opiekunowie samodzielnie określają przywilej syna/córki za dotrzymanie kontraktu.

Konsekwencją niedotrzymania kontraktu będzie decyzja dyrektora Ośrodka podjęta po zakończeniu czasu trwania kontraktu, czyli (data)

5. Zobowiązania.

Rodzice/prawni opiekunowie zobowiązują się do:

- wcześniejszego powiadomienia Ośrodka o przewidywanej nieobecności syna/córki telefonicznego szkole,
- kontaktu telefonicznego w każdy (dzień i godzina)
z wychowawcą,

- osobistego kontaktu z wychowawcą, pedagogiem szkolnym raz w miesiącu.

Wychowawca zobowiązuje się do:

- telefonicznego powiadomienia rodziców/prawnych opiekunów w razie nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia/uczennicy
w Ośrodku,
- powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów o złamaniu kontraktu.

6. Czas obowiązywania umowy.

Umowa pomiędzy wychowawcą a rodzicami/prawnymi opiekunami trwa od dnia odpisania do

Podpis rodzica

Podpis wychowawcy

KONTRAKT

Zawarty między uczniem/uczennicą
....., a

- Dyrektorem Ośrodka p.,
- Rodzicem p.,
- Nauczycielem p.,
- Psychologiem p.

jako przedstawicielami **Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Piasecznie**.

1. Celem kontraktu jest:

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

2. Uczeń/uczennica zobowiązuje się do przestrzegania zasad kontraktu, jest świadomy/a celowości powstania kontraktu i znane są mu/jej konsekwencje jego niedotrzymania.

3. Po każdej przerwie uczeń/uczennica
..... prosi nauczyciela o wpis w zeszycie zachowań ucznia.

4. Uczeń/uczennica ma prawo zgłaszać wszelkie występujące trudności do wychowawcy klasy, psychologa szkolnego.

5. Nauczyciele zobowiązują się do udzielenia uczniowi/uczennicy pomocy w rozwiązaniu trudnych sytuacji oraz wzmacnianiu właściwych zachowań.

6. Raz w tygodniu uczeń/uczennica będzie spotykał/a się z psychologiem szkolnym lub wychowawcą i dokonywał/a analizy osiągnięć.

7. Kontrakt zostaje zawarty od dnia podpisania do (data)

8. Po upływie terminu zespół w składzie:

Uczeń, dyrektor Ośrodka, rodzice/prawni opiekunowie, psycholog szkolny podejmą decyzję, czy kontrakt zostanie rozwiązany. Taka decyzja zostanie podjęta w przypadku wywiązania się przez ucznia/uczennicę z ustaleń.

Podpisy stron

Procedury wprowadzono na mocy Uchwały Rady Pedagogicznej z dnia 28 października 2014 r.